

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Irena LIPOWICZ

RPO-666593-I/II/MK

00-090 Warszawa Tel. centr. 22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 22 827 64 53

Warszawa, 21. 11 2011

Pan
Krzysztof Kwiatkowski
Minister Sprawiedliwości
Al. Ujazdowskie 11
00-950 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze,

W dniu 1 stycznia 2011 r. weszła w życie ustawa z dnia 3 grudnia 2010 r. *o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania* (Dz.U. z 2010 r. Nr 254, poz. 1700), która określa obszary i sposoby przeciwdziałania naruszeniom zasady równego traktowania ze względu na płeć, rasę, pochodzenie etniczne, narodowość, religię, wyznanie, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Wskazany akt prawny ma uzupełniać obowiązujące już uprzednio regulacje w zakresie zasady równego traktowania oraz zapewnić wypełnienie przez Rzeczpospolitą Polską zobowiązań prawnomiędzynarodowych wynikających z członkostwa w Unii Europejskiej. Przede wszystkim jednak uchwalenie tej ustawy powinno skutkować wzmocnieniem przestrzegania zasady równego traktowania w poszczególnych aspektach życia społecznego oraz zapewnić podmiotom dyskryminowanym odpowiednie środki ochrony, w tym wsparcie instytucjonalne.

Ustawa *o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania* stanowi, że każdy, wobec kogo zasada równego traktowania została naruszona, może wykorzystać przewidziane ustawą środki prawne, przede wszystkim ma prawo wystąpienia o odszkodowanie. W sprawach naruszenia zasady równego traktowania stosuje się przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - *Kodeks cywilny* (Dz. U. Nr 16, poz. 93 późn. zm.) oraz ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - *Kodeks postępowania cywilnego* (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.), przy uwzględnieniu zasady tzw. odwróconego ciężaru dowodu.

Ustawa powierza też Rzecznikowi Praw Obywatelskich - obok Pełnomocnika Rządu ds. Równego Traktowania - wykonywanie zadań dotyczących realizacji zasady równego traktowania. Przy zachowaniu dotychczasowych kompetencji organu ochrony prawa, określonych w ustawie z dnia 15 lipca 1987 r. *o Rzeczniku Praw Obywatelskich* (Dz. U. z 2001 nr 14, poz. 147 ze zm.), polegających na działaniu w sytuacji powzięcia

wiadomości wskazującej na naruszenie wolności i praw człowieka i obywatela przez organy władzy publicznej, Rzecznik został zobowiązany dodatkowo do:

1. analizowania, monitorowania i wspierania równego traktowania wszystkich osób,
2. prowadzenia niezależnych badań dotyczących dyskryminacji,
3. opracowywania i wydawania niezależnych sprawozdań i wydawania zaleceń odnośnie do problemów związanych z dyskryminacją
4. wykonywania dodatkowych obowiązków informacyjnych, polegających na corocznym informowaniu Sejmu i Senatu o swojej działalności oraz o stanie przestrzegania wolności i praw człowieka i obywatela, w tym przekazywania:
  - 1) informacji o prowadzonej działalności w obszarze równego traktowania oraz jej wynikach,
  - 2) informacji o przestrzeganiu zasady równego traktowania w Rzeczypospolitej Polskiej, przygotowanej w szczególności na podstawie prowadzonych przez Rzecznika niezależnych badań,
  - 3) wniosków oraz rekomendacji dotyczących działań, które należy podjąć w celu zapewnienia przestrzegania zasady równego traktowania.

Uwzględniając powyższe, a w szczególności zobowiązanie Rzecznika do corocznego informowania Parlamentu o przestrzeganiu zasady równego traktowania w Rzeczypospolitej Polskiej, zwracam się z uprzejmą prośbą o współpracę w odniesieniu do tej problematyki.

Będę szczególnie wdzięczna za poinformowanie, czy Ministerstwo Sprawiedliwości prowadzi lub planuje prowadzić monitoring postępowań sądowych o naruszenie zasady równego traktowania. Jako Rzecznik Praw Obywatelskich, a jednocześnie organ ds. równości w rozumieniu dyrektyw Unii Europejskiej, chciałabym zaznaczyć, że prowadzenie statystyk o sprawach, w których zarzucono nierówne traktowanie w obecnym stanie prawnym jest niezbędne. Wydaje się przy tym, że poza danymi ilościowymi powinny być gromadzone dane odnoszące się do podstaw dyskryminacji (przesłanki nierównego traktowania, jak np. płeć czy wiek) oraz obszaru, w którym wystąpiło zdarzenie (np. sfera zatrudnienia, dostępu do opieki zdrowotnej, edukacji). Tego rodzaju zestawienia są niezbędne zarówno dla oceny skali problemów, ale także skuteczności postawionych do dyspozycji ofiar dyskryminacji środków działania.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.), zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o zajęcie stanowiska w przedstawionej sprawie oraz o poinformowanie o podjętych w tym zakresie działaniach.

Wyrażam nadzieję, że nasza współpraca przyczyni się do uzyskania oczekiwanych przez obywateli pozytywnych efektów.

Łaura Wyrostek
Anna Jędrzejewska